

За реєстром № 3823, екз. 3

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**Шаварин Микола
Михайлович
(1915)
св'ященик, теолог,
публіцист**

Фонд № -Р-3509

Опис № 1

Крайні дати: 1989-2006 рр.

ДЕРЖАВНИЙ АРХІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

**ШАВАРИН МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ
(1915)
СВЯЩЕНИК, ТЕОЛОГ, ПУБЛІЦИСТ**

**Фонд № Р-3509
Опис № 1
справ постійного зберігання**

**Крайні дати: 1989-2006 роки
(є ксерокопії документів за 1931,1941 роки)**

Біографічна довідка

“Мабуть за принципову позицію Бог нагородив мене здоров'ям та енергією”

О. М. Шаварин

У вересні 2010 року отцю-митрату греко-католицької церкви Шаварину Миколі виповнилося 95 років. Його називають живою легендою греко-католицької церкви на Тернопільщині.

Народився о. Шаварин Микола 14 вересня 1915 року у селі Качанівка сучасного Підволочиського району. У сім'ї Шаваринів було шестеро дітей. Батьки виховували своїх дітей у християнському дусі. У рідному селі Микола закінчив початкову школу і вступив до гімназії в Тернополі, яку закінчив у 1936 році. Закінчивши гімназію Шаварин Микола обирає для подальшого навчання греко-католицьку духовну академію у Львові, ректором якої був, на той час, Сліпий Йосип. “Не можу похвалитися, що у мене було покликання, як у Жанни Д'Арк, але я завжди був впевнений, що хочу служити Господу. Церква була моєю другою домівкою. Кожного разу, коли молився у храмі, мені уявлялося, що стою на сповідальниці і чую слова “Так глаголить Господь!” Бог кликав мене по-простому”-так говорить о. Микола про своє духовно-священницьке покликання.

Навчаючись у духовній академії Шаварин М. пройшов справжню життєву школу. “Такого патріотичного, духовно-просвітницького вишколу більше ніде не було”-згадує о. Шаварин М. З 1943 року почав свою священницьку дорогу. Але це тривало не довго, тому що з приходом радянської влади усіх змушували переходити на православ'я. У той час о. Шаварин М. працював у селі Іванівка сучасного Підволочиського району. Не зрікшись віри Шаварин М. переходить на цивільну роботу. Працював робітником, бухгалтером контори “Заготзерно” у Тернополі, але таємно служив Святі Літургії, та молебні. У березні 1950 року його заарештували і відпривили із сім'єю у м. Томськ, а потім до селища Єргази (сучасної Російської Федеративної Республіки). Поселили їх у наметах і при мінус сорока градусів морозу змушені були “стелити” ліс. У найтяжчу хвилину о. Миколу підтримувала дружина. Нелегко було дружині, пані Марії, з трьома дітьми на руках, та як каже священник, вона жодного разу не нарікала.

У 1957 році о. Шаварин М. із сім'єю повертається додому. Шаварин М. влаштувався бухгалтером у районному поштово-телеграфному відділенні в Золотниках, а через рік переїхав до Тернополя. Працював вантажником на цукровому комбінаті “Поділля”, теслею, бухгалтером на комбайновому заводі, де працював до 1976 року.

Після проголошення незалежності України та виходу Української Греко-Католицької церкви з підпілля священник о. Шаварин М. служив на багатьох парохіях. З 1989 року-душпастор у Катедральному соборі м. Тернополя. У 1991-1993 роках викладає патрологію, латинську і грецьку мови в Тернопільській вищій духовній семінарії ім. Йосифа Сліпого та в монастирі оо. Редemptористів (м. Львів). Є членом редакційної колегії Тернопільського Енциклопедичного Словника з 2003 року. Задіяний у громадському житті Тернопільщини: освячує пам'ятники Борцям за волю

України, підпільникам ОУН, воякам УПА й УСС, відправляє панахиди на могилах жертв комуністичного режиму. Автор публіцистичних, краєзнавчих публікацій у періодичних виданнях, Тернопільському Енциклопедичному Словнику.

Папа Римський Іван Павло II відзначив о. Шаварина Миколу спеціальною медаллю та почесною грамотою за непоборну стійкість у вірі в часи підпілля у 1999 році.

У 2007 році нашого видатного земляка нагороджено орденом “За заслуги” 3-го ступеня.

2010 року о. Шаварин М. передав свої документи для оформлення на державне зберігання. Працівниками відділу формування НАФ та діловодства проведено комплекс робіт з упорядкування переданої документації. Сформовано 38 справ постійного зберігання (триста п'ять документів) за 1989-2008 роки (є ксерокопії документів за 1931, 1941 роки).

Справи систематизовані у фондї за такою схемою:

1. Документи про фондоутворювача.
2. Творчі документи
3. Листи фондоутворювача
4. Із збірок о. Шаварина М.

В окремих випадках документи без дати систематизовані в справі за алфавітом заголовків чи перших рядків. Багато документів підписані літературними псевдонімами, які використовував о. Шаварин М.: Джура Юрій, Кованько Сергій, Береза М., Критичний Іван, Справедливий Михайло, Цікавий. У заголовки справ, сформованих з таких документів винесено прізвище та ініціали автора.

У перший розділ “Документи про фондоутворювача” внесено документи, які нададуть можливість дослідникам ознайомитися з біографією о. Шаварина М., а саме: авторський рукопис життєопису, публікації: “Голгофа родини Шаваринів”, “Многая літа”, “90-ста осінь отця Шаварина”, інтерв'ю, спогади: «Допити», “72 роки тому”, про виступ Б. Лепкого, українського письменника, поета у Тернополі в приміщенні Міщанського братства у 1929 році, а також документи, що розкривають фондоутворювача як небайдужу, свідому людину: звернення о. Шаварина М. до різних осіб: до керівництва Конгресу Українських Націоналістів, Тягнибока О., політичного діяча, до редакторів періодичних видань та інших з різних питань.

Зацікавлення дослідників викличуть документи розділу “Творчі документи”: публікації дописів о. Шаварина М.: “Йшли походом”, “Будьмо рабами божими, а не людськими”, “Програмова молитва”, “Чим цінний листопад”, “Національна ідея-пробити камінь вартості людини”, “Будьмо обережними-шовінізм” та інші; збірка ксерокопій публікацій віватів від о. Шаварина М., його дослідження, нотатки на релігійну, історичну тематику, а також нотатки з громадсько-політичних питань, про деякі історичні аспекти україно-польських взаємин, на теми віри, моралі, тверезості, про українську мову та використання іншомовних слів, його дослідження «Грецькі слова в українській мові», а

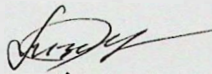
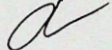
також на іншу тематику.

Відклялися у фонді також листи о.Шаварина М. різним особам.

У четвертий розділ "Із збірок о.Шаварина М." внесено програму посвячення каплиці («в підвалах КДБ») 17 січня 2007 року та допис о.Шаварина М. про Демчука Олега (Богдана), члена УПА.

Сформований архівний фонд надає унікальну можливість ознайомитися із життям та діяльністю нашого видатного земляка, його роздумами щодо історії України, нашого краю та сучасного громадсько-політичного життя нашої держави.

Нач. відділу

Т. Б. Малиміна-Базил'як

Головний спеціаліст

Г.П.Муц

"09" 11 2010 р.

Державний архів Тернопільської області

Затверджую

Шаварин Микола Михайлович

Заст. директора

Державного архіву

Тернопільської області

(1915)

священик, теолог, публіцист

 О. Р. Савчин

« _____ » 2010 р.

Фонд № Р-3509

Опис № 1

Справ постійного зберігання

за 1989-2008 роки (є ксерокопії документів за 1931,1941 роки)

№ з/п	Заголовок справи	Крайні дати	Кількість документів	Кількість аркушів	Примітка
1	2	3	4	5	6
Документи про фондоутворювача					
1.	Рукопис життєопису о.Шаварина М.	Після серпня 2008 р.	1	2	
2.	Шаварин М. Біографічний спомин «Допити» (без дати). Рукопис	Без дат	1	3	
3.	Публікації про о.Шаварина М.: "Голгофа родини Шаваринів", "Многая літа", "90-ста осінь отця Шаварина" за 1992, 2005 роки. Приєднано інтерв'ю Гадомської Л., кореспондента газети "Тернопіль вечірній" із о.Шаварином М., опубліковане 16-22 листопада 2005 року. Вирізки з газет, ксерокопія	24 жовтня 1992 р. 16-22 листопада 2005 р.	4	4	

1	2	3	4	5	6
4.	Спомин о.Шаварина М. (Кованько С.) "72 роки тому" про 1930 рік. Рукопис	[2002 р.]	1	2	
5.	Спогад о.Шаварина М. про виступ Б.Лепкого, українського письменника, поета у Тернополі в приміщенні Міщанського братства у 1929 році, опублікований у тернопільській газеті "Русалка Дністрова"(січень 1997, № 1)	Січень 1997 р.	1	1	
6.	Текст виступу о.Шаварина М. "Ідіть та навчайте всі народи" про відновлення традицій Богословської Академії у м.Львів (без дати). Рукопис	Без дати	1	4	
7.	Звернення о.Шаварина М. до різних осіб: Тягнибока О., політичного діяча, до керівництва Конгресу Українських Націоналістів, до редакторів періодичних видань та інших (без дат). Рукописи, машинописні копії	Без дат	6	6	
Творчі матеріали					
8.	Публікації дописів о.Шаварина М.: "Йшли походом", "Будьмо рабами божими, а не людськими", "Програмова молитва" та інші за 1989-2005 роки. Вирізки з газет, ксерокопія вирізки з газети	29 липня 1989 р. Серпень 2005 р.	10	10	

1	2	3	4	5	6
9.	Збірка публікацій о. Шаварина М.: "Чим цінний листопад", "Національна ідея-пробити камінь вартості людини", "Будьмо обережними-шовінізм" та інших (без дат). Вирізки з газет	Без дат	8	7	
10.	Збірка ксерокопій публікацій віватів від о.Шаварина М. (спомини за 1925-1927 роки с.Качанівка сучасного Підволочиського району) Ксерокопії вирізок з газет	Без дат	3	3	
11.	Дослідження о.Шаварина М. «Що таке церква?» Рукопис, комп'ютерний набір	[Після 1997 р.]	3	25	
12.	Нотатки о. Шаварина М. на релігійну тематику (без дат). Частина 1. Приєднано рукопис «Звернення до Вірних греко-католицької церкви Тернопільсько-Зборівської єпархії» від 30 вересня 2005 року. Рукописи	30 вересня 2005 р. до 2009 р., без дат	17	24	
13.	Нотатки о. Шаварина М. на релігійну тематику (без дат). Частина 2 Рукописи	Без дат	12	19	
14.	Нотатки о.Шаварина М. на релігійну тематику (без дат). Частина 3 Рукописи	Без дат	15	24	

1	2	3	4	5	6
15.	Нотатки о. Шаварина М. на релігійну тематику (без дат). Частина 4 (остання) Рукописи	Без дат	9	14	
16.	Нотатки о. Шаварина М. про церковні свята та пости (без дат). Рукописи	Без дат	21	28 4	
17.	Нотатки о. Шаварина М. про Патріарха Йосифа Сліпого. Приєднано текст доповіді о.Шаварина М. про науково-педагогічну діяльність Й. Сліпого (без дат). Рукописи	Без дат	4	15	
18.	Текст промови о. Шаварина М. про Митрополита Андрея Шептицького (жовтень 2006 року). Рукопис	Жовтень 2006 р.	1	4	
19.	Шаварин М. Стаття про о.Івана Пасіку, уродженця с.Лошнів на Теробовлянщині (грудень 1998 року). Приєднано статтю о.Шаварина М. та о.Кузьменко Р. про о.Павла Ковалю, уродженця с. Кобилля на Збаражчині (без дати) та світліну о. Курмановича, греко-католицького пароха [с.Пратулка]. Рукописи	Грудень 1998 р. Без дати	3	5	

1	2	3	4	5	6
20.	Шаварин М. «Митроманія». Відповідь на статтю «Сучасна УГКЦ і дві невігадані історії» (без дати) Комп'ютерний набір	Без дати	1	3	
21.	Джура Ю. «Відповідь учителю Силенку». Відгук на статтю «Бог один, а релігій багаточому?» (є фрагмент публікації). Машинописна копія, вирізка з газети	[Після квітня 1997 р.]	2	5	
22.	Нотатки о. Шаварина М. на історичну тематику (без дат). Рукописи	Без дат	21	24	
23.	Нотатки о. Шаварина М. з громадсько-політичних питань за 2005, 2009 роки (є документи без дат) Рукописи	15 січня 2005 р., 2009р. Без дат		47	
24.	Нотатки о. Шаварина М. про особливості ментальності представників різних національностей в Україні (є документи після 01 березня 2009 року та без дат). Рукописи	Після 01 березня 2009 р. Без дат	3	3	
25.	Нотатки о. Шаварина М. про деякі історичні аспекти україно-польських взаємин (без дат). Рукописи	Без дат	4	7	
26.	Нотатки о. Шаварина М. на теми віри, моралі, тверезості (без дат). Рукописи	Без дат	25	36	

1	2	3	4	5	6
27.	Нотатки о.Шаварина М. щодо вшанування 135-ої та 142-ої річниць з дня смерті Т. Шевченка у 1996, 2003 роках. Рукописи	1996 р. 2003р.	2	4	
28.	Нотатки о.Шаварина М. про українську мову та використання іншомовних слів. Приєднано чорновий варіант статті о. Шаварина М. «Чия кривда?» (без дат). Рукописи, комп'ютерний набір	Без дат	11	14	
29.	Дослідження о.Шаварина М. «Грецькі слова в українській мові» (без дат). Рукописи, комп'ютерний набір	Без дат	3	14	
30.	Нотатки о.Шаварина М. про відомих українців: Прицака О., вченого, Рубіна В.І., кардинала латинського обряду, Стецько С., політичну, громадську діячку та інших (без дат). Рукописи	Без дат	5	6	
31.	Нотатки о. Шаварина М. щодо проходження військової служби в Україні (без дат) Рукописи	Без дат	2	2	
32.	Нотатки о.Шаварина М. про сучасні проблеми м.Тернополя	[1990] 06 вересня 1992 р., без дат	7	8	

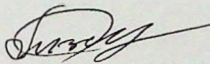
1	2	3	4	5	6
33.	Нотатки о.Шаварина М. на різну тематику (без дат). Рукописи, ксерокопії рукописів	Без дат	51	57	
34.	Допис о. Шаварина М. «Як формувався світогляд Маріяна Лукасевича» про видатного діяча ОУН-УПА (без дати). Приєднано ксерокопії документів про народження, навчання Лукасевича М. та біографічні відомості про нього. Рукопис, ксерокопії	05 лютого 1931 р., 23 квітня 1942 р. (ксерокопії документів), без дат	4	6	
35.	Шаварин М. Нарис «Дещо про Качанівку» (без дати) Рукопис	Без дати	1	4+2	
36	Дописи о.Шаварина М. про презентацію у Тернополі книги Сергійчука В., історика, «Український здвиг» та про книгу Збожної О., науковця, про Пулюя І. (без дат). Приєднано нотатки о.Шаварина М. про урочисті заходи з нагоди 90-річчя ювілею бою під Крутами та інших заходів (без дат). Рукописи	Без дат	4	5	
Листи фондоутворювача					
37.	Листи о.Шаварина М. різним особам. Рукописи	03 листопада 2004 р. Без дат	2	2	

1	2	3	4	5	6
Із збірок о.Шаварина М.					
38.	Програма посвячення каплиці («в підвалах КДБ») 17 січня 2007 року. Приєднано допис о.Шаварина М. про Демчука Олега (Богдана), члена УПА (без дати). Комп'ютерний набір, рукопис	17 січня 2007 р., без дати	2	3	

У цей розділ опису внесено 38 (тридцять вісім) справ, 305 (триста п'ять) документів

з № до №, у тому числі:
літерні №№ __ - __,
пропущені №№ __ - __

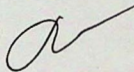
Нач. відділу

Т. Б. Малиміна-Базил'як

Головний спеціаліст

"09" 12 2010 р.

Г. П. Муц

Схвалено

Протокол засідання ЕПК
державного архіву
Тернопільської області

від 12.11.2010р. № 21

Разом з цим описом прийнято на державне зберігання 38 (тридцять вісім) справ з № 1 по № 38 у тому числі:

літерні №№ _____

пропущені №№ _____

Разом з цим томом опису прийнято на державне зберігання 38 (тридцять вісім) літерних справ з № 1 до № 38, у тому числі:

літерні №№ _____

пропущені №№ _____

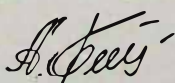
Начальник відділу

С.Н.Найчук

Головний спеціаліст

" 11 " листопада 2010 р.

Г. О. Бучик